

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda
rättigheter**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att uppgiftsfördelningen mellan olika myndigheter ses över vad gäller verkställandet av inlösningsförrättningar som avses i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Enligt propositionen skall lantmäteribyrån meddela förordnande om att en inlösningsförrättning skall verkställas. Samma lantmäteribyrå skall också efter avslutad inlösningsförrättning vidta de åtgärder som hör till lantmåterimyndigheterna

ända tills förrättningen kan införas i fastighetsregistret. Dessutom föreslås det att lantmäteribyråerna skall ta emot handlingar och vidarebefordra dessa när ändring har sökts i en inlösningsförrättning. I propositionen föreslås ytterligare att till lagen fogas stadganden om hur det av inlösta områden bildas fastigheter.

Lagen avses träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

**1. Nuläge och orsakerna till
ändringen**

Sedan lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77), nedan inlösningslagen, trädde i kraft har lantmåteriverkets organisation ändrats så, att detta verk har två beslutsnivåer i stället för som tidigare tre. Enligt lagen om lantmåteriverket (505/91) består lantmåteriverkets distriktsförvaltning av kartverks- och dataservicebyråerna samt lantmåteribyråerna.

Enligt övergångsstadgandet i sistnämnda lag övertar kartverks- och dataservicebyråerna de uppgifter som i olika lagar påförts lantmåterikontoren. Enligt förordningen om lantmåteriverket (869/91) fördelar sig de olika uppgifterna mellan verksamhetsenheterna inom distriktsförvaltningen, dvs. kartverks- och dataservicebyråerna samt lantmåteribyråerna, så, att en kartverks- och dataservicebyrå närmast utför kartverksuppgifter och dataserviceuppgifter, för register och sköter arkiveringsuppgifter,

medan en lantmåteribyrå sköter uppgifter i anslutning till lantmåteriförrättningar och andra fastighetsförrättningar. I syfte att ändra uppgiftsfördelningen mellan kartverks- och dataservicebyråerna samt lantmåteribyråerna vad gäller ärenden i anslutning till inlösningsförrättningar föreslås nu att stadgandena i inlösningslagen ändras så, att uppgiftsfördelningen motsvarar den allmänna uppgiftsfördelningen mellan dessa enheter. Motsvarande förslag till ändring i fråga om lagen om skifte (604/51) ingår i regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om skifte (RP 52/1992 rd.)

På kartverks- och dataservicebyrån ankommer för närvarande att granska inlösningsförrättningar och andra fastighetsförrättningar innan dessa införs i registret. I ovan nämnda förslag till ändring av lagen om skifte föreslås det att man slopar den särskilda granskning av lantmåteriförrättningar som har föregått registreringen. I överensstämmelse med detta föreslås det i föreliggande proposition att motsva-

rande granskningsförfarande frångås också vad gäller inlösningsförrättningar.

Gällande inlösningslag innehåller inte stadganden om hur man av områden som har lösts in med äganderätt bildar registerenheter som införs i fastighetsregistret. I praktiken har av de inlösta områdena, med undantag av stadsplaner och allmänna områden, i allmänhet bildats expropriationsenheter enligt 284 § 1 mom. 3 punkten lagen om skifte. Eftersom oklarheter har uppstått till följd av att uttryckliga stadganden saknas, föreslås det att till inlösningslagen fogas stadganden om hur fastigheter bildas av inlösta områden.

Till följd av omorganiseringen av lantmäteriverket föreslås det vidare att uppgiftsfördelningen mellan kartverks- och dataservicebyrån samt lantmäteribyrån till den del det är fråga om inlösningsförrättningar så, att lantmäteribyrån skall sköta vissa meddelanden som skall sändas efter avslutad förrättning samt ta emot och vidarebefordra handlingar i sådana fall, där besvär över en förrättning har anförts hos jorddomstolen eller högsta domstolen. Förslaget stämmer överens med motsvarande förslag till ändring av lagen om skifte.

Denna proposition innehåller dessutom vissa förslag till ändringar av teknisk natur. Avsikten med ändringsförslagen är att anpassa stadgandena om inlösningsförrättningar till lantmäte-

riverkets nya organisation samt att förenkla och försnabba behandlingen av inlösningsärenden. Förslaget avser dessutom att samordna vissa stadganden i inlösningslagen med motsvarande stadganden i lagen om skifte.

2. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar

Ett godkännande av förslaget förutsätter inga organisatoriska ändringar. Förslaget innebär att vissa uppgifter inom lantmäteriverket som för närvarande ankommer på kartverks- och dataservicebyråerna överförs till lantmäteribyråerna. Vidare innebär förslaget att de ärenden som enligt gällande 97 § 2 mom. skall avgöras av länsrätten enligt lagförslaget skall avgöras i samband med inlösningsförrättningen. Ändringarna medför dock inte ett ökat behov av resurser i lantmäteribyråerna och orsakar därmed inte heller personalflyttningar.

De föreslagna rationaliseringsåtgärderna leder till att ärendena inte i lika hög grad som tidigare kräver behandling i två olika myndigheter. Härigenom minskar den totala arbetsmängden, vilket i sin tur leder till vissa inbesparingar inom statsekonomin.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

10 §. Enligt 2 mom. skall den som beviljar inlösningstillstånd ge kartverks- och dataservicebyrån meddelande angående beslut om sådant tillstånd. Avsikten med detta meddelande är att kartverks- och dataservicebyrån efter att ha mottagit meddelandet skall förordna om verkställande av inlösningsförrättning.

Eftersom det nedan föreslås att uppgiften att utfärda förrättningsförordnande överförs till lantmäteribyrån, skall det i momentet avsedda meddelandet göras till lantmäteribyrån. Det föreslås att motsvarande ändring införs i paragrafen.

11, 71 och 97 §§. I enlighet med förslagen i den allmänna motiveringen föreslås det att

stadgandena i 11 §, 71 § 2 mom. och 97 § 2 mom. ändras så, att förordnande om inlösningsförrättning inte längre skall sökas hos kartverks- och dataservicebyrån eller länsrätten, utan alltid hos lantmäteribyrån, som även förordnar om verkställande av förrättning.

Dessutom föreslås det att 97 § 2 mom. ändras så, att ärenden som gäller sådan inlösnings- eller ersättningsskyldighet som avses i momentet och baserar sig på byggnadslagen inte skall avgöras av länsrätten, utan av inlösningskommissionen. Det nuvarande förfarandet måste betraktas som ett föråldrat övergångsförfarande med grund i övergången från den tidigare expropriationslagen till den nuvarande inlösningslagen. I ärenden som gäller inlösnings- och ersättningsskyldighet är det

fråga om sådana av markanvändningen och begränsningar i denna föranledda omständigheter kring men och skador som inlösningskommissionen kan avgöra, eftersom de innehar den speciella sakkunskap som behövs i sammanhanget. Om avgörandet av dessa ärenden överförs på inlösningskommissionen kan ärendenas behandling förenklas och försvabbas märkbart, samtidigt som de berörda parternas och myndigheternas kostnader kan minskas.

Enligt förslaget kan en inlösningsförrättning, där ett sådant ärende som avses i 97 § 1 mom. behandlas och avgörs, sökas av den som kräver inlösen eller ersättning eller av den inlösnings- eller ersättningskyldige. Avsikten är dock att frågan om vem som är inlösnings- eller ersättningskyldig eller vem som har rätt att kräva inlösen eller ersättning skall avgöras med stöd av byggnadslagens materiella stadganden, och att det aktuella stadgandet om förfarandet vid anhängiggörande av en inlösningsförrättning alltså inte skall vara relevant i det sammanhanget.

13 §. Eftersom förrättningsförordnanden i enlighet med det ovan sagda skall utfärdas av lantmäteribyråerna, föreslås det att paragrafen ändras så, att också förrättningsingenjören förordnas av ifrågavarande lantmäteribyrå och inte av kartverks- och dataservicebyrån, såsom för närvarande.

För att eliminera de skillnader som beror på kommunformerna föreslås det dessutom att till förrättningsingenjör vid en inlösningsförrättning inom ett stadsplane- eller byggnadsplaneområde skall kunna förordnas en fastighetsingenjör, förutsatt att ifrågavarande kommun inte är sakägare vid inlösningsen.

15, 21 och 49 a §§. I den nuvarande lagen saknas uttryckliga stadganden om att det vid inlösningsförrättningen bildas en fastighet av det inlösta området. Trots detta har man vid inlösningsförrättningar i praktiken förfarit så, att man av ett med äganderätt inlost område, såvida det inte är fråga om ett sådant stadsplaneområde inom vilket tomtmätning eller mätning av allmänt område har utförts, bildar en separat expropriationsenhet som i form av en fastighet införs i fastighetsregistret. Eftersom det är nödvändigt att vid förrättningen bilda fastigheter och då oklarheter har uppstått till följd av att uttryckliga stadganden har saknats, föreslås det att till 15 § 6 punkten fogas ett stadgande om bildande av fastigheter. Samtidigt föreslås det att till lagen fogas en ny 49 a §,

innehållande tekniska stadganden om hur fastigheter bildas.

Enligt huvudregeln skall av ett inlost område bildas en sådan expropriationsenhet som avses i 284 § 1 mom. 3 punkten lagen om skifte. Alternativt skall området införlivas med en expropriationsenhet som inlösaren äger sedan tidigare, och detta skulle i så fall ske på samma villkor som gäller sammanslagning av expropriationsenheter enligt lagen om skifte.

Enligt förslaget gäller det ovan sagda inte områden som inlöses med stöd av byggnadslagen. I dessa fall skall av det inlösta området på inlösarens begäran kunna bildas även någon annan fastighet än expropriationsenhet. I exempelvis sådana inlösningsfall som avses i 53 § byggnadslagen kan det i fråga om ett område som en kommun har löst in vara mera ändamålsenligt att bilda en lägenhet än en expropriationsenhet, ifall planläggningen inte är avslutad och man inte med säkerhet vet hur områdena skall disponeras i framtiden. I praktiken skulle det ändamål för vilket området avsatts i planläggningen påverka avgörandet av ärendet. Ifall det är fråga om ett sådant stadsplaneområde inom vilket tomtmätning eller mätning av allmänt område redan har utförts och om det finns förutsättningar att införa det inlösta området såsom tomt eller allmänt område i fastighetsregistret, skall man, enligt förslaget, i dessa fall dock alltid bilda en tomt eller ett allmänt område med tillämpning av stadgandena i lagen om skifte inom planläggningsområde (101/60), eftersom det slutliga målet för dessa områdens del alltid är att bilda de sagda fastigheterna. På detta sätt kan man vid bildandet av slutliga fastigheter undvika ett onödigt mellanskede.

Eftersom det i enlighet med det ovan sagda i vissa fall blir möjligt att vid inlösningsförrättningen även bilda en lägenhet, skall för denna fastställas andelstal och mantal. Därför föreslås det att stadgandet i 21 § 3 mom. om att varken andelstal eller mantal skall fastställas för en fastighet som har bildats av ett inlost område slopas. Däremot föreslås det att 49 a § 3 mom. skall innehålla ett stadgande, enligt vilket andelstal och mantal skall fastställas för en lägenhet som bildas.

20 §. Det föreslås att en ändring av teknisk natur görs i paragrafen. Ändringen beror på den föreslagna ändringen i 11 §, enligt vilken förordnandet om inlösningsförrättning skall utfärdas av lantmäteribyrån.

51, 52 och 53 §§. I enlighet med vad som sagts i den allmänna motiveringen föreslås det att den särskilda granskning av inlösningsförrättningar som har utförts vid kartverks- och dataservicebyråerna slopas. Avsikten är att förrättningsingenjören skall kontrollera att alla förutsättningar för införande av inlösningsförrättningen i fastighetsregistret föreligger innan inlösningsförrättningen sänds för registrering till den som för fastighetsregistret. Det föreslås därför att 51 § upphävs, eftersom den är onödig, samt att stadgandena i 52 § 4 mom. och 53 § ses över.

Införandet av en inlösningsförrättning i fastighetsregistret förutsätter att ersättning har betalats. Det föreslås att stadgandet i 52 § 4 mom. ändras så, att den som söker en inlösningsförrättning skall underrätta lantmäteribyrån — i stället för kartverks- och dataservicebyrån — om att ersättning har utgivits och samtidigt förete en utredning därom.

I 53 § 2 mom. ingår stadganden om hur en inlösningsförrättning som inte har vunnit laga kraft under vissa förutsättningar kan införas i fastighetsregistret. I fråga om en inlösningsförrättning angående vilken besvär har anförts hos jorrdomstolen kan nämligen på anhållan av den som har ansökt om inlösen anteckningar göras i fastighetsregistret, ifall besvären gäller en omständighet som inte inverkar på bestämmandet av föremålet för inlösen eller på anteckningar som annars skall göras i registret. I det fall att besvär som utgör hinder för registrering gäller endast vissa av de fastigheter som hör till förrättningen, kan registreringen göras i fråga om de övriga fastigheterna. Jorddomstolen kan för närvarande förbjuda registrering till dess den vid granskning har godkänt förrättningen.

Eftersom det av 16 § följer att inte heller jorrdomstolen, efter det att förslaget till ändring av lagen om skifte har godkänts, längre skall utföra någon särskild granskning av inlösningsförrättningar och eftersom det skulle fördröja registreringen oskäligt mycket och bli onödigt komplicerat och dyrt att sammankalla jorrdomstolen för att besluta om huruvida förutsättningarna för registrering av en förrättning som inte vunnit laga kraft föreligger, föreslås det att jordrättsdomaren, i stället för själva domstolen, skall avgöra ärenden som gäller förbjudande av registrering vad gäller förrättningar som inte har vunnit laga kraft.

I överensstämmelse med det ovan sagda

föreslås dessutom att den som ansöker om inlösen skall rikta sin anhållan om registrering till lantmäteribyrån, vilken i sin tur skall underrätta jorrdomstolen.

54, 79 och 91 §§. Det föreslås att i paragraferna görs vissa ändringar av teknisk natur. Ändringarna beror på förslaget om att slopa den särskilda granskningen av förrättningar samt på översynen av uppgiftsfördelningen mellan kartverks- och dataservicebyrån och lantmäteribyrån. Sålunda föreslås det att översändandet av de i 54 § 2 mom. och 79 § 1 mom. avsedda underrättelserna om avslutad inlösen skall ankomma på lantmäteribyrån i stället för på kartverks- och dataservicebyrån. Vidare föreslås det att stadgandet i 91 § 2 mom. ändras så, att besvärshandlingarna gällande jorrdomstolens beslut skall översändas av lantmäteribyrån. Denna ändring är nödvändig på grund av förslaget till ändring av lagen om skifte.

93 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om att ändring i beslut som kartverks- och dataservicebyrån har givit med stöd av denna lag inte får sökas genom besvär. Eftersom det i enlighet med förslagen ovan är lantmäteribyrån som fattar de beslut som här avses, föreslås det att paragrafen ändras så, att besvärsförbudet gäller beslut som lantmäteribyrån har givit.

Det är dock viktigt för sakägaren att förrättningen gällande ett ärende som skall behandlas vid inlösningsförrättning blir anhängig och att hans ärende resulterar i ett avgörande som vinner laga kraft. Eftersom det i praktiken kan förekomma situationer där det är svårt att dra gränsen mellan sådana fall där det ärende som sakägaren framlägger i sin ansökan skall avgöras vid inlösningsförrättning och sådana fall där detta inte skall ske, föreslås det att paragrafen dessutom ändras så, att ändring kan sökas genom besvär i sådana beslut där lantmäteribyrån har avslagit en ansökan om förrättningsförordnande. Härvid blir det fråga om sådana besvär som avses i lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50). Det är enligt lagstiftningen om skifte möjligt att på motsvarande sätt genom besvär söka ändring i beslut innehållande avslag på en ansökan som gäller förrättningsförordnande i anslutning till en lantmäteriförrättning.

98 §. Med stöd av stadgandena i byggnadslagen har staten och kommunerna i vissa fall en på lag grundad inlösnings- eller ersättningskyldighet. Om staten eller kommunen inte godvilligt uppfyller denna skyldighet, blir den som

äger fastigheten eller området tvungen att ansöka om inlösningsförrättning i enlighet med 97 § 1 och 2 mom.

I fråga om sådana förrättningar är det rättvist att den inlösnings- eller ersättningsskyldige till den som äger den egendom som skall inlösas eller till ersättningstagaren betalar inte enbart kostnaderna enligt 81 §, utan också de i 82 § avsedda kostnaderna för rättsbevakning. Det föreslås att 93 § 3 mom. utökas med ett tillägg i detta syfte.

99 §. Paragrafen innehåller stadganden om hur verkställandet av inlösen skall övervakas och stadganden om den inlösningslängd som skall föras för övervakningen.

Efter organisationsreformen inom lantmäteriverket lämpar sig ovan nämnda övervakningsuppgift illa för kartverks- och dataservicebyrån. Eftersom avsikten med de ovan presenterade ändringsförslagen är att alla avgöranden som gäller verkställandet av inlösen skall fattas vid lantmäteribyråerna, är en särskild övervakning av inlösningsförrättningarna inte nödvändig. Dessa förrättningar kan följas på samma sätt som andra förrättningar och uppgifter som tilldelas lantmäteribyråerna följs. Lantmäteriverket följer alla förrättningar genom ett förrättningsdiarium och förrättningsregister, i vilket införs förrättningens förlopp och den därtill hörande korrespondensen. På basis av vad som anförts ovan kan det konstateras att paragrafen är föråldrad och därför bör upphävas.

Ikraftträdelse- och övergångsstadgande. Enligt den lagstiftning som gäller fastighetsregister kommer dessa register att tas i bruk kommun-

vis genom separat beslut av lantmäteristyrelsen. Beträffande tomter inom stadsplaneområden och för allmänna områdens del fattas dock motsvarande beslut av byggnadsnämnden i kommunen.

I det övergångsskede som för närvarande pågår har en del kommuner övergått till att föra fastighetsregister, samtidigt som vissa kommuner fortfarande för jordregister och tomtbok. Eftersom flertalet kommuner redan har övergått till att föra fastighetsregister, innehåller denna proposition, för undvikande av onödigt komplicerade uttryckssätt, i de paragrafförslag som innehåller stadganden om register endast hänvisningar till fastighetsregistret. Därför föreslås det att till lagen fogas ett övergångsstadgande enligt vilket stadgandena om fastighetsregister och den som för detta register i tillämpliga delar också skall gälla jordregister och tomtbok samt den som för jordregister och tomtbok.

Det föreslås att de tidigare stadgandena skall tillämpas på förrättningar som avslutats innan lagen träder i kraft, eftersom det annars kan uppstå oklara situationer vid behandlingen av dessa ärenden.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 29 juli 1977 om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77) 51 och 99 §§,

ändras 10 § 2 mom., 11 och 13 §§, 15 § 6 punkten, 20 §, 21 § 3 mom., 52 § 4 mom., 53 och 54 §§, 71 § 2 mom., 79 § 1 mom., 91 § 2 mom., 93 §, 97 § 2 mom. och 98 § 3 mom.,

av dessa lagrum 11 och 53 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom lag av den 30 december 1982 (1110/82) och 20 §, 21 § 3 mom., 91 § 2 mom. och 97 § 2 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag, samt

fogas till lagen en ny 49 a § och före den en ny mellanrubrik som följer:

10 §

Belut om inlösningsstillstånd skall utan dröjsmål genom tjänstebrev meddelas lantmäteribrån, vilken samtidigt skall tillställas exemplar av ansökningshandlingarna, ävensom i den ordning som stadgas i 9 § 1 mom. dem som enligt 8 § skall höras i saken samt sökanden.

11 §

Förordnande om verkställande av inlösen utfärdas av lantmäteribrån sedan den fått kännedom om det beslut genom vilket inlösningsstillstånd beviljats.

Förordnande om verkställande av inlösen enligt 5 § 2 mom., inlösen av en del av en tomt samt sådan annan inlösen till vilken sökanden har rätt utan inlösningsstillstånd utfärdas av lantmäteribrån på ansökan.

13 §

Till förrättningsingenjör skall lantmäteribrån förordna en lantmäteringenjör som verkställer lantmateriförrättningar och är tillräckligt förtrogen med inlösningsärenden. Om en förrättning i sin helhet sker inom en kommuns stadsplane- eller byggnadsplaneområde och ifrågavarande kommun inte är sakägare vid inlösningsförrättningen, kan med kommunens samtycke dess fastighetsingenjör som har motsvarande förtrogenhet med inlösningsärenden förordnas till förrättningsingenjör.

15 §

Vid inlösningsförrättning skall:

6) fastigheter bildas samt behandlas andra angelägenheter som ansluter sig till verkställan-

det av inlösningskommissionen att avgöra, enligt vad som nedan närmare stadgas.

20 §

Inlösningsförrättningar som grundar sig på ett och samma inlösningsstillstånd skall behandlas vid samma förrättning. Lantmäteribrån kan dock vid utfärdandet av förrättningsförordnande eller under förrättningen åtskilja på samma inlösningsstillstånd grundade inlösningsförrättningar för behandling vid olika förrättningar, om det för påskyndande av inlösningsförrättningen eller av annan orsak är nödvändigt.

21 §

Vid förrättningen skall nödvändig rågång verkställas. Om det under förrättningen för bestämmande av objektet för inlösningsförrättningen är nödvändigt att utföra tomtmätning eller mätning av allmänt område, skall byggnadsnämnden på framställning av förrättningsingenjören bestämma att en sådan förrättning skall verkställas.

Bildande av fastigheter

49 a §

Av ett område som har inlösts enligt denna lag bildas en eller flera expropriationsenheter så, att av områden som har inlösts för olika användningssyften bildas olika enheter. Expropriationsenheter kan även bildas på annat sätt, om den som ansöker om inlösen begär detta eller om det annars är ändamålsenligt och fastighetssystemets klarhet inte äventyras. Med inlösarens medgivande kan ett inlöst område införlivas med en expropriationsenhet som han äger sedan tidigare och som tjänar samma

syfte. Områden som hör till olika kommuner får inte ingå i en och samma expropriationsenhet.

Om inlösen sker med stöd av byggnadslagen, kan av det inlösta området på inlösarens begäran bildas en annan fastighet än en expropriationsenhet. När tomtmätning eller mätning av allmänt område har utförts på det område som är föremål för inlösen, skall det inlösta området dock i fastighetsregistret införas som tomt eller allmänt område, såvida förutsättningar för införande föreligger, med iakttagande av stadgandena i lagen om skifte inom planläggningsområde (101/60).

Om en lägenhet bildas av ett inlost område, skall för denna fastställas andelstal och mantal med iakttagande av vad lagen om skifte stadgar om styckning.

52 §

Sökanden skall utan dröjsmål underrätta lantmäteribyrån om att ersättning har betalats och samtidigt framlägga utredning om detta.

53 §

Sedan inlösningsbeslutet till alla delar vunnit laga kraft samt ersättning i ett för allt betalats på behörigt sätt och i 45 § 2 mom. avsedd säkerhet ställts, skall förrättningsingenjören utan dröjsmål sända förrättningshandlingarna och förrättningskartorna till fastighetsregisterföraren. Fastighetsregisterföraren skall därefter utan dröjsmål göra behövliga anteckningar om inlösen i fastighetsregistret.

Då förvärv av äganderätten till en fastighet eller ett område som skall inlösas eller då uppkomsten av andra till avslutande av inlösen hörande rättsverkningar är av vikt för att syftet med inlösen skall kunna nås och då besvär över inlösningsbeslutet gäller endast ersättningar eller kostnader eller annars någon sådan omständighet som inte inverkar på bestämmandet av föremålet för inlösen eller på anteckningar som annars skall göras i fastighetsregistret, kan behövliga registeranteckningar om förrättningen göras på anhållan av den som ansökt om inlösen, även om inlösningsbeslutet inte till alla delar vunnit laga kraft, under förutsättning att den av inlösningskommissionen fastställda inlösningsersättningen betalats på behörigt sätt. Gäller besvär som utgör hinder för registrering endast vissa av de fastigheter som hör till förrätt-

ningen, kan registeranteckningarna rörande de övriga fastigheterna göras utan inväntande av att inlösningsbeslutet skall vinna laga kraft. Ovan avsedda anhållan skall riktas till lantmäteribyrån, som skall tillställa fastighetsregisterföraren de uppgifter som behövs för registreringen samt anmäla anhållan om registrering till jorddomstolen. Jordrättsdomaren kan förbjuda registrering till dess besvaren har avgjorts.

54 §

En inlösen anses avslutad när de anteckningar som avses i 53 § 1 mom. har gjorts eller förutsättningar för anteckning konstaterats föreligga, men anteckning inte är nödvändig.

Fastighetsregisterföraren skall utan dröjsmål meddela lantmäteribyrån att inlösningsförrättningen har antecknats i fastighetsregistret, varefter lantmäteribyrån skall underrätta den myndighet som har utfärdat inlösningsstillståndet om att inlösen har avslutats och, när det är fråga om inlösen enligt 3 § 2 punkten, genom enskild delgivning meddela ägaren eller innehavaren detta. Angående anmälan till domare stadgas i 79 § 1 mom.

71 §

Nås inte överenskommelse om tilläggserättning, skall denna bestämmas vid en förrättning som hålls på ansökan av den som har framställt yrkandet. Vid förrättningen skall stadgandena om inlösningsförrättning iakttagas i tillämpliga delar. Lantmäteribyrån utfärdar förordnande om verkställande av förrättning.

79 §

När inlösen är slutförd skall lantmäteribyrån utan dröjsmål härom underrätta vederbörande domare, vilken i protokollet över inteckningsärenden och, om en hel fastighet har inlösts, även i protokollet över lagfartsärenden skall anteckna att inlösen är avslutad.

91 §

Om meddelande av besväransvisning, förfarandet vid sökande av ändring och behandlingen av besvärärenden gäller vad som stadgas i lagen om skifte. Missnöje behöver dock inte anmälas särskilt. Efter besvärstidens ut-

gång skall lantmäteribyrån utan att inhämta de med utslaget nöjda sakägarnas förklaringar och förrättningsingenjörens utlåtande tillsända högsta domstolen besvärshandlingarna och vid behov även jorrdomstolens handlingar i målet.

93 §

I beslut som lantmäteribyrån givit med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär, utom när fråga är om avslag på ansökan som gäller förrättningsförordnande.

97 §

Ärenden som avses i 1 mom. avgörs vid inlösningsförrättningen. Förordnande om verkställande av förrättning meddelas av lantmäteribyrån på ansökan av den som yrkar inlösen eller ersättning eller av den inlösnings- eller ersättningsskyldige.

98 §

Vad som i 81 och 82 §§ stadgas om sökandens skyldigheter skall tillämpas på den som är inlösnings- eller ersättningsskyldig. Avstår en ägare från inlösnings-, skall han ersätta den inlösningssskyldige de kostnader denne erlagt.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Vad som i denna lag stadgas om fastighetsregister och fastighetsregisterförare gäller i tillämpliga delar jordregister och tomtbok samt kartverks- och dataservicebyråerna och den som för tomtbok.

På inlösningsförrättningar som har avslutats innan lagen träder i kraft skall tidigare stadganden tillämpas.

Helsingfors den 30 april 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Ole Norrback

Lag

om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 29 juli 1977 om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77) 51 och 99 §§,

ändras 10 § 2 mom., 11 och 13 §§, 15 § 6 punkten, 20 §, 21 § 3 mom., 52 § 4 mom., 53 och 54 §§, 71 § 2 mom., 79 § 1 mom., 91 § 2 mom., 93 §, 97 § 2 mom. och 98 § 3 mom.,

av dessa lagrum 11 och 53 §§ sådana de lyder delvis ändrade genom lag av den 30 december 1982 (1110/82) och 20 §, 21 § 3 mom., 91 § 2 mom. och 97 § 2 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag, samt

fogas till lagen en ny 49 a § och före den en ny mellanrubrik som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Belut om inlösningstillstånd skall ofördröjligen genom tjänstebrev meddelas lantmäterikontoret, vilket samtidigt skall tillställas exemplar av ansökningshandlingarna, ävensom i den ordning som är stadgad i 9 § 1 mom. dem som enligt 8 § skall höras i saken samt sökanden.

Belut om inlösningstillstånd skall *utan dröjsmål* genom tjänstebrev meddelas *lantmäteribyrån*, vilken samtidigt skall tillställas exemplar av ansökningshandlingarna, ävensom i den ordning som stadgas i 9 § 1 mom. dem som enligt 8 § skall höras i saken samt sökanden.

11 §

Förordnande om verkställande av inlösen utfärdas av lantmäterikontoret sedan det erhållit kännedom om det beslut, genom vilket inlösningstillstånd beviljats.

Förordnande om verkställande av ovan i 5 § 2 mom. avsedd inlösen, inlösen av del av tomt samt sådan annan inlösen till vilken sökanden har rätt utan inlösningstillstånd utfärdas av lantmäterikontoret på ansökan.

11 §

Förordnande om verkställande av inlösen utfärdas av *lantmäteribyrån* sedan den fått kännedom om det beslut genom vilket inlösningstillstånd beviljats.

Förordnande om verkställande av inlösen enligt 5 § 2 mom., inlösen av en del av en tomt samt sådan annan inlösen till vilken sökanden har rätt utan inlösningstillstånd utfärdas av *lantmäteribyrån* på ansökan.

13 §

Till förrättningsingenjör skall lantmäterikontoret förordna en lantmäteringenjör som verkställer lantmäteriförrättningar och är tillräckligt förtrogen med inlösningsärenden. Om förrättning i sin helhet sker inom stads område och vederbörande kommun icke är sakägare vid inlösningsförrättningen, kan med kommunens samtycke dess fastighetsingenjör, som har motsvarande förtrogenhet med inlösningsärenden, förordnas till förrättningsingenjör.

13 §

Till förrättningsingenjör skall *lantmäteribyrån* förordna en lantmäteringenjör som verkställer lantmäteriförrättningar och är tillräckligt förtrogen med inlösningsärenden. Om en förrättning i sin helhet sker inom *en kommuns stadsplane- eller byggnadsplaneområde och ifrågavarande kommun inte* är sakägare vid inlösningsförrättningen, kan med kommunens samtycke dess fastighetsingenjör som har motsvarande förtrogenhet med inlösningsärenden förordnas till förrättningsingenjör.

Gällande lydelse

15 §

Vid inlösningsförrättning skall:

6) behandlas andra angelägenheter som ansluter sig till verkställandet av inlösningsen och ankommer på inlösningskommissionens avgörande i enlighet med vad nedan närmare stadgas.

20 §

Inlösningsen som grundar sig på ett och samma inlösningsställande skall behandlas vid samma förrättning. Lantmäterikontoret kan likväl vid utfärdandet av förrättningsförordnande eller under förrättningen åtskilja på samma inlösningsställande grundade inlösningsen för behandling vid olika förrättningar, om det för påskyndande av inlösningsen eller av annan orsak är nödvändigt.

21 §

Vid förrättningen skall nödvändig rågång verkställas. Om det under förrättningen för bestämmande av objektet för inlösningsen är behövt att utföra tomtmätning eller mätning av allmänt område, skall byggnadsnämnden på framställning av förrättningsingenjören bestämma att en sådan förrättning skall verkställas. När äganderätten till en del av en fastighet inlöses, skall varken andelstal eller mantal fastställas för denna del.

Föreslagen lydelse

15 §

Vid inlösningsförrättning skall:

6) *fastigheter bildas samt* behandlas andra angelägenheter som ansluter sig till verkställandet av inlösningsen och ankommer på inlösningskommissionen att avgöra, enligt vad som nedan närmare stadgas.

20 §

Inlösningsen som grundar sig på ett och samma inlösningsställande skall behandlas vid samma förrättning. *Lantmäteribyrån* kan dock vid utfärdandet av förrättningsförordnande eller under förrättningen åtskilja på samma inlösningsställande grundade inlösningsen för behandling vid olika förrättningar, om det för påskyndande av inlösningsen eller av annan orsak är nödvändigt.

Vid förrättningen skall nödvändig rågång verkställas. Om det under förrättningen för bestämmande av objektet för inlösningsen är *nödvändigt* att utföra tomtmätning eller mätning av allmänt område, skall byggnadsnämnden på framställning av förrättningsingenjören bestämma att en sådan förrättning skall verkställas.

Bildande av fastigheter

49 a §

Av ett område som har inlösts enligt denna lag bildas en eller flera expropriationsenheter så, att av områden som har inlösts för olika användningssyften bildas olika enheter. Expropriationsenheter kan även bildas på annat sätt, om den som ansöker om inlösen begär detta eller om det annars är ändamålsenligt och fastighetssystemets klarhet inte äventyras. Med inlösarens medgivande kan ett inlöst område införlivas med en expropriationsenhet som han äger sedan tidigare och som tjänarsamma syfte. Områden som hör till olika kommuner får inte ingå i en och samma expropriationsenhet.

Om inlösen sker med stöd av byggnadslagen,

Gällande lydelse

51 §
Förrättningsingenjören skall, sedan besvärstiden gått till ända och senast inom sextio dagar från det inlösningsbeslutet har avkunnats, sända handlingarna jämte kartor till lantmäterikontoret för lantmäteritekisk granskning av förrättningen samt för godkännande och registrering. Lantmäterikontoret kan av synnerliga skäl på begäran förlänga nämnda tid.

Sökanden skall ofördröjligen underrätta lantmäterikontoret om att ersättning har utgivits och samtidigt framlägga utredning härom.

53 §
Erforderliga anteckningar om inlösen skall utan dröjsmål göras i jordregistret eller tomtboken sedan inlösningsbeslutet till alla delar vunnit laga kraft och förrättningen blivit godkänd vid granskning samt ersättning i ett för allt vederbörligen har utgivits och i 45 § 2 mom. avsedd säkerhet har ställts.

Då förvärv av äganderätt till fastighet eller område som skall inlösas eller uppkomsten av andra till avslutande av inlösningsen hörande rättsverkningar är av vikt för förverkligandet av syftet med inlösningsen och då besvär över inlösningsbeslut gäller endast ersättningar eller kostnader eller eljest sådan omständighet som inte inverkar på bestämmandet av föremålet för inlösningsen eller på anteckningar som eljest skall göras i jordregistret eller tomtboken, kan behövliga registeranteckningar om förrätt-

Föreslagen lydelse

kan av det inlösta området på inlösarens begäran bildas en annan fastighet än en expropriationsenhet. När tomtmätning eller mätning av allmänt område har utförts på det område som är föremål för inlösningsen, skall det inlösta området dock i fastighetsregistret införas som tomt eller allmänt område, såvida förutsättningar för införande föreligger, med iakttagande av stadgandena i lagen om skifte inom planläggningsområde (101/60).

Om en lägenhet bildas av ett inlöst område, skall för denna fastställas andelstal och mantal med iakttagande av vad lagen om skifte stadgar om styckning.

51 §
 (upphävs)

52 §

Sökanden skall utan dröjsmål underrätta lantmäteribyrån om att ersättning har betalats och samtidigt framlägga utredning om detta.

53 §
Sedan inlösningsbeslutet till alla delar vunnit laga kraft samt ersättning i ett för allt betalats på behörigt sätt och i 45 § 2 mom. avsedd säkerhet ställts, skall förrättningsingenjören utan dröjsmål skall därefter utan dröjsmål göra behövliga anteckningar om inlösningsen i fastighetsregistret.

Då förvärv av äganderätten till en fastighet eller ett område som skall inlösas eller då uppkomsten av andra till avslutande av inlösningsen hörande rättsverkningar är av vikt för syftet med inlösningsen skall kunna nås och då besvär över inlösningsbeslutet gäller endast ersättningar eller kostnader eller annars sådan omständighet som inte inverkar på bestämmandet av objektet för inlösningsen eller på anteckningar som eljest skall göras i fastighetsregistret, kan behövliga registeranteckningar om

Gällande lydelse

ningen göras på anhållan av den som ansökt om inlösen, även om inlösningsbeslutet inte till alla delar vunnit laga kraft, under förutsättning att den av inlösningskommissionen fastställda inlösningsersättningen vederbörligen betalts. Gäller besvär som utgör hinder för registrering endast vissa av de fastigheter som hör till förrättningen, kan registeranteckningarna rörande de övriga fastigheterna göras utan inväntande av att inlösningsbeslutet skall vinna laga kraft. Registreringsmyndigheten skall anmäla anhållan om registrering till jorddomstolen, som kan förbjuda registrering till dess den vid granskning godkänt förrättningen.

54 §

Inlösning anses avslutad när i 53 § avsedda anteckningar har gjorts eller förutsättningar för anteckning eljest föreligger men det vid granskning har befunnits, att antecknande icke erfordras.

Lantmäterikontoret skall utan dröjsmål underrätta den myndighet, som har utfärdat inlösningsställandet, om att inlösningsen har avslutats och, när fråga är om ovan i 3 § 2 punkten avsedd inlösen, genom enskild delgivning meddela vederbörande ägare eller innehavare detta. Angående anmälan till vederbörande domare stadgas i 79 § 1 mom.

Föreslagen lydelse

förrättningen göras på anhållan av den som ansökt om inlösen, även om inlösningsbeslutet inte till alla delar vunnit laga kraft, under förutsättning att den av inlösningskommissionen fastställda inlösningsersättningen betalts på behörigt sätt. Gäller besvär som utgör hinder för registrering endast vissa av de fastigheter som hör till förrättningen, kan registeranteckningarna rörande de övriga fastigheterna göras utan inväntande av att inlösningsbeslutet skall vinna laga kraft. *Ovan avsedda anhållan skall riktas till lantmäteribyrån, som skall tillställa fastighetsregisterföraren de uppgifter som behövs för registreringen samt anmäla anhållan om registrering till jorddomstolen. Jordrättsdomaren kan förbjuda registrering till dess besvären har avgjorts.*

54 §

En inlösning anses avslutad när de anteckningar som avses i 53 § 1 mom. har gjorts eller förutsättningar för anteckning konstaterats föreligga, men anteckning inte är nödvändig.

Fastighetsregisterföraren skall utan dröjsmål meddela lantmäteribyrån att inlösningsförrättningen har antecknats i fastighetsregistret, varefter lantmäteribyrån skall underrätta den myndighet som har utfärdat inlösningsställandet om att inlösningsen har avslutats och, när det än fråga om inlösning enligt 3 § 2 punkten, genom enskild delgivning meddela ägaren eller innehavaren detta. Angående anmälan till domare stadgas i 79 § 1 mom.

71 §

Nås icke överenskommelse om tilläggssättning, skall denna bestämmas vid förrättning, vilken hålles på ansökan av den som har framställt yrkandet. Vid förrättningen skall i tillämpliga delar iakttagas vad om inlösningsförrättning är stadgat. Förordnande om verkställande av förrättning utfärdar lantmäterikontoret.

Nås inte överenskommelse om tilläggssättning, skall denna bestämmas vid en förrättning som hålles på ansökan av den som har framställt yrkandet. Vid förrättningen skall *stadgandena om inlösningsförrättning iakttagas i tillämpliga delar. Lantmäteribyrån* utfärdar förordnande om verkställande av förrättning.

79 §

När inlösen är slutförd, skall lantmäterikontoret ofördröjligen härom underrätta vederbörande domare, vilken i protokollet över in-teck-

När inlösen är slutförd skall *lantmäteribyrån utan dröjsmål* härom underrätta vederbörande domare, vilken i protokollet över in-tecknings-

Gällande lydelse

ningsärenden och, om en hel fastighet har inlösts, även i protokollet över lagfartsärenden skall anteckna, att inlösningsen är avslutad.

Föreslagen lydelse

ärenden och, om en hel fastighet har inlösts, även i protokollet över lagfartsärenden skall anteckna att inlösningsen är avslutad.

91 §

Om meddelande av besväransvisning, förfarandet vid sökande av ändring och behandlingen av besvärärenden gäller vad som är stadgat i lagen om skifte. Missnöje behöver likväl inte anmälas särskilt. Efter besvärstidens utgång skall lantmäterikontoret utan att inhämta de med utslaget nöjda sakägarnas förklaringar och förrättningsingenjörens utlåtande tillsända högsta domstolen besvärshandlingarna och vid behov även jorrdomstolens handlingar i målet.

Om meddelande av besväransvisning, förfarandet vid sökande av ändring och behandlingen av besvärärenden gäller vad som stadgas i lagen om skifte. Missnöje behöver dock inte anmälas särskilt. Efter besvärstidens utgång skall lantmäteribyrån utan att inhämta de med utslaget nöjda sakägarnas förklaringar och förrättningsingenjörens utlåtande tillsända högsta domstolen besvärshandlingarna och vid behov även jorrdomstolens handlingar i målet.

93 §

I beslut som lantmäterikontor givit med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

93 §

I beslut som lantmäteribyrån givit med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär, utom när fråga är om avslag på ansökan som gäller förrättningsförordnande.

97 §

Förekommer i de i 1 mom. avsedda fallen meningsskiljaktighet om inlösnings- eller ersättningsskyldighet föreligger, skall förordnande för vidtagande av åtgärd sökas hos länsrätten. I annat fall ges förordnande av lantmäterikontoret. Innan förordnande ges skall lantmäterikontoret höra den inlösnings- eller ersättningsskyldige, såvida inte till ansökan fogats utredning om att denne medger att inlösnings- eller ersättningsskyldighet föreligger.

Ärenden som avses i 1 mom. avgörs vid inlösningsförrättningen. Förordnande om verkställande av förrättning meddelas av lantmäteribyrån på ansökan av den som yrkar inlösen eller ersättning eller av den inlösnings- eller ersättningsskyldige.

98 §

Vad i 81 § är stadgat om sökandes skyldigheter skall tillämpas på inlösnings- eller ersättningsskyldig. Avstår ägare från inlösen, skall han ersätta inlösningskyldig de kostnader denne erlagt.

Vad som i 81 och 82 §§ stadgas om sökandens skyldigheter skall tillämpas på den som är inlösnings- eller ersättningsskyldig. Avstår en ägare från inlösen, skall han ersätta den inlösningskyldige de kostnader denne erlagt.

Gällande lydelse

99 §

Verkställigheten av inlösningar övervakas av vederbörande lantmäterikontor. För övervakningen skall lantmäterikontor föra inlösningslängd, vari antecknas:

1) föremålet för inlösningen samt ägaren av den fasta egendom och innehavaren av den nyttjanderätt som inlöses;

2) inlösningsgrunden;

3) den myndighet som utfärdat inlösningstillståndet;

4) sökanden av inlösningen;

5) datum för inlösningens anhängiggörande, avskrivande och avslutande; samt

6) inlösningsförrättningens inledande och avslutande samt förrättningsingenjören.

Lantmäterikontoret skall omedelbart under rättas om de åtgärder och beslut, om vilka anteckningar skall göras i inlösningslängden. Ur längden skall på begäran lämnas uppgifter som gäller verkställighet av inlösen.

Föreslagen lydelse

99 §

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den
199 .

Vad som i denna lag stadgas om fastighetsregister och fastighetsregisterförare gäller i tillämpliga delar jordregister och tomtbok samt kartverks- och dataservicebyråerna och den som för tomtbok.

På inlösningsförrättningar som har avslutats innan lagen träder i kraft skall tidigare stadganden tillämpas.